

України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1737-24#Text> (дата звернення: 16.03.2025).

2. Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-16#Text> (дата звернення: 16.03.2025).

3. Про Національну поліцію. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 12.03.2025).

4. Про затвердження Правил носіння, зберігання та перевезення вогнепальної зброї і боєприпасів до неї цивільними особами, які беруть участь у відсічі та стримуванні збройної агресії російської федерації або інших держав. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1737-24#Text> (дата звернення: 17.03.2025).

5. Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-16#Text> (дата звернення: 17.03.2025).

6. Діяльність підрозділів превентивної діяльності Національної поліції щодо запобігання правопорушенням у сфері обігу вогнепальної зброї: навч.-практ. посібник / Фоменко А. Є., Бахчев К. В., Дудоров О. О., Камишанський О. Ю., Бочковий О. В. та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 112 с.

Ярослав Чайка

ад'юнкт кафедри

поліцейської діяльності

Національної академії внутрішніх справ

ПРАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ З МЕТОЮ ПІДВИЩИТИ ЯКІСТЬ ВМІНЬ ТА ЗНАНЬ, ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ ДОРОЖНЬОГО РУХУ ЗА ДОПОМОГОЮ РЕГУЛЮВАЛЬНИКА

Забезпечити безпеку дорожнього руху, особливо в темну пору доби, можливо тільки завдяки взаємодії учасників дорожнього руху з регулювальником. Тому необхідно всім бути максимально сконцентрованими та дотримуватись Правил дорожнього руху. В умовах воєнного стану, ймовірних відключень світла через війну на дорозі важливо покладатись на засоби регулювання, які не завжди можливо виявити вчасно. Тому для цього потрібен регулювальник, який завдяки диску зі світловідбивачем та одягнутому у світловідбиваючому одязі буде виділятися і забезпечувати безпеку учасників дорожнього руху, зберігаючи життя та здоров'я громадян.

Учасники дорожнього руху, працівники підрозділів Національної поліції України та інші служби та підрозділи повинні негайно відреагувати на подібні дестабілізаційні виклики сьогодення, і своїми діями, вміннями та

знаннями забезпечувати безпеку дорожнього руху.

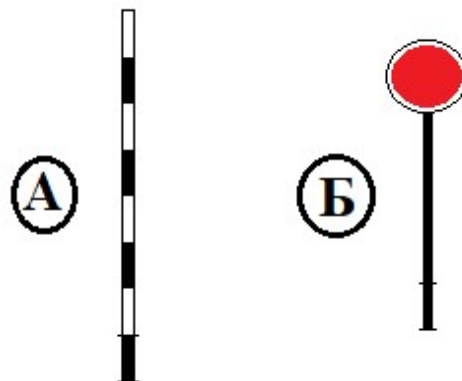
Нагадаю вам, що в правій руці у регулювальника знаходиться "диск зі світлоповертачем" або жезл «в чорно-білу смужку», а ліва рука допоміжна.

Свисток служить для привернення додаткової уваги учасників дорожнього руху разом зі зміною положення корпусу і сигналу регулювальника.

При регулюванні дорожнього руху буде достатньо «5-7» обертів «диском або жезлом» в напрямку руху ТЗ «правою рукою», і допоміжними жестами лівою рукою (відповідні рухи виконуються по черзі – спочатку правою «основною» рукою, а потім лівою «допоміжною»). Одночасно регулювати правою і лівою рукою можна у випадку, коли жести руками не будуть дублювати один одного). Після цього регулювальник може опустити руки або тримати їх в положенні, яке буде дублювати сталу можливість проїзду ТЗ без зміни положення корпусу регулювальника. Тобто без виконання рухів правою або лівою рукою, до моменту підняття правої руки вгору «сигнал увага». Потім всі учасники дорожнього руху завершують розпочатий рух через визначену ділянку дороги, а всі інші «хто не встиг розпочати рух», повинні зупинитися та очікувати на зміну сигналу і положення корпусу регулювальника.

Сигнали регулювальника мають пріоритет перед іншими засобами регулювання (світлофор, дорожні знаки, дорожня розмітка та дорожнє обладнання) та спеціальними, оперативними ТЗ з увімкненими проблісковими маячками (синього, червоного, зеленого чи помаранчевого кольору), і є обов'язковими для виконання.

Для регулювання дорожнього руху поліцейському потрібен «диск зі світлоповертачем» чи «жезл з рівномірними по ширині відрізками чорно-білого кольору». Для додаткового привернення уваги учасників дорожнього руху, в темну пору доби або в умовах недостатньої видимості, є функція «діодної підсвітки» за допомогою встановлення елементів живлення (батарейки чи акумулятор):

А) Жезл (рис. «А») – довжиною від 35 до 45 сантиметрів, поділений на рівномірні по ширині відрізки кольорового забарвлення чорно-білого кольору, має продовгувату круглу форму. Регулювальнику досить комфортно тримати жезл в правій руці, не задумуючись про можливе його неправильне повернення вліво або вправо, при будь-якій подачі сигналу (положенні корпусу та жестами руками).

Б) Диск зі світлоповертачем (рис. «Б») – довжиною від 28 до 35 сантиметрів, поділений на рукоятку чорного кольору та круглої форми кінцева частина предмета червоного-білого кольору, що має овальне розширення відносно рукоятки (коло). Регулювальнику досить комфортно тримати диск зі світлоповертачем в правій руці, але потрібно стежити за правильністю його повернення вліво або вправо, при подачі сигналу (положенні корпусу та жестами руками). Оскільки потрібно тримати диск зі світлоповертачем в правій руці так, щоб напрямку руху ТЗ, для яких рух заборонений, бачили його круглу форму, а не плоску (у разі, коли диск неправильно повернутий вправо або вліво, і для ТЗ він завширшки зливається з рукояткою), щоб не нівелювати перевагу диску зі світлоповертачем (розширена кругла форма накінецьника) відносно жезла (рівномірна продовгувата форма).

Сигнал «увага» виконується перед початком регулювання. Тобто поліцейський піднімає праву руку з диском або жезлом за межами (на краю) проїзної частини «узбіччя, тротуар тощо» і сигналізує про зупинку всіх учасників дорожнього руху та запроваджує зміну режиму руху. Після того, як всі учасники дорожнього руху зупинились або завершили розпочатий рух, а проїзна частина буде вільна, тоді поліцейський має право вийти на неї і регулювати дорожній рух.

Першочергове право проїзду, коли виконується регулювання, надається потоку (напрямку руху), який більш завантажений кількістю ТЗ (на розсуд регулювальника).

Відомі основні чотири положення корпусу регулювальника і його сигнали, коли **"рух заборонено"**:

1. Регулювальник стоїть до вас грудьми (три різних положення рук), не важливо, які рухи руками він виконує, для вас рух заборонено.

2. Регулювальник стоїть до вас спиною (три різних положення рук), не важливо, які рухи руками він виконує, для вас рух заборонено.

3. Регулювальник стоїть до вас правим плечем, рука витягнута вперед – «Шлагбаум», для вас рух заборонено.

4. Рука піднята вгору, означає всім «Увага». При необхідності регулювальник може повернутись та подивитись по боках, тримаючи диск зі світлоповертачем над головою, для визначення напрямку руху, де найбільша завантаженість на дорозі. Всі учасники дорожнього руху, які в цей момент перебувають в межах перехрестя, повинні завершити свій маневр, а ті, хто знаходився за межами перехрестя, повинні припинити свій рух, дочекатися

сигналу регулювальника, який дозволить здійснити подальший рух у відповідному напрямку.

Три положення корпусу регулювальника і його сигнали, коли **"рух дозволено"**:

1. Регулювальник стоїть до вас грудьми, рука витягнута вперед, для водіїв рух дозволено тільки праворуч. Пішоходам дозволений рух за спиною регулювальника.

2. Регулювальник стоїть до вас вільним лівим чи правим плечем (три різних положення рук), для водіїв рух дозволено прямо і праворуч. Пішоходам дозволено перейти проїзну частину за спиною і перед грудьми регулювальника.

3. Регулювальник стоїть до вас вільним лівим плечем, права рука витягнута вперед, для водіїв рух дозволено у всіх напрямках "прямо, праворуч, ліворуч і розворот".

Вправи для відпрацювання вмінь, знань та навичок регулювальника:

Потрібно вишикувати групу осіб в декілька рядів та колон, після чого надати команди трішки розійтись на відстань витягнутих рук праворуч, ліворуч та вперед (створити вільний простір для кожного з метою недопущення травматизму та можливості виконання зміни сигналу регулювальника та положення його корпусу)

1. Керівник (досвідчений поліцейський, що проводить заняття, є орієнтиром) повинен називати команди по черзі, положення корпусу та сигналу регулювальника, коли рух заборонено та дозволено, а група осіб синхронно повторювати. Після хвилин 10-20 активного вивчення чи повторення ручного регулювання групою, команди потрібно комбінувати корисним ускладненням першого рівня (не почергово). Через хвилин 10-15 назначити одну особу з групи керівником замість себе, яка буде говорити будь-яку команду положення корпусу та сигналу регулювальника, і виконувати з рештою групи синхронно, а в подальшому по черзі кожен повинен спробувати себе в ролі такого керівника;

**Важливо зробити правильно, а не на швидкість, тому важливо почути команду положення корпусу і сигналу регулювальника, подумати над її реалізацією, зрозуміти як правильно діяти та виконати або подивитись на інших осіб та продублювати їх дії.*

2. Ускладнення другого рівня для групи осіб щодо вдосконалення їх знань, вмінь та навичок виконувати ручне регулювання. Після названої команди керівника необхідно не рухатись 3-5 секунд (відлік проводить керівник або хтось з осіб групи) і подумати про неї (сигнал регулювальника і положення його корпусу), а потім група повинна відносно синхронно виконати правильні дії. Після чого проводити заняття 20-30 хвилин для закріплення результату.

3. Ускладнення третього рівня для групи осіб щодо вдосконалення їх знань, вмінь та навичок виконувати ручне регулювання. Керівник надає

команду особам групи почати крутитись в будь-яку сторону навколо своєї осі, для розбалансування. Після 3-5 секунд називає команду (сигнал регулювальника і положення його корпусу), а група повинна відносно синхронно виконати правильні дії. Після чого проводити заняття ще 10-20 хвилин для закріплення результату.

Пропозиції: Розглянути питання щодо проведення занять для здобуття чи поновлення знань ручного регулювання дорожнього руху – учасникам дорожнього руху, працівникам підрозділів Національної поліції України та іншим державним службам та підрозділам. Із зазначенням актуальності знань «під час дії воєнного чи воєнного стану на території України чи окремо визначеної території».

Висновки: Дотримання прав і свобод людини на території України під час дії воєнного стану є важливим та невід’ємним напрямом в процесі реалізації побудови демократичного суспільства і правової свідомості громадян. Всі повинні неухильно дотримуватись законодавства України. Своєю чергою держава Україна повинна завжди бути готова до викликів сьогодення і в інтересах держави та її громадян змінювати підходи до заходів щодо забезпечення безпечного середовища на території України. Тому важливо вчасно виявляти та реагувати на обставини, які вимагають негайних дій, і популяризувати ще чіткіше правила дорожнього руху і окремо – правила ручного регулювання, щоб громадяни були в безпеці та завжди могли розраховувати на державну підтримку в різних умовах сьогодення.

Список використаних джерел:

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року № 1306 «Про правила дорожнього руху» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-п#Text>.
2. Закон України «Про національну поліцію» від 01 листопада 2015 року <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
3. Конституція України від 24 серпня 1996 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
4. Закон України «Про Дорожній Рух» від 30 червня 1993 рік. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>.